

Projekt pt.:
**„Najlepsze praktyki stosowane w Wielkiej Brytanii
w dostarczaniu nowatorskich usług publicznych”**

W dniach 19-26.04.2009 Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach wraz z brytyjską firmą A4e zrealizował projekt wymiany doświadczeń pn. „Najlepsze praktyki stosowane w Wielkiej Brytanii w dostarczaniu nowatorskich usług publicznych” w ramach Programu Leonardo da Vinci „Uczenie się przez całe życie”. Celem projektu było zapoznanie przedstawicieli śląskich służb zatrudnienia z najlepszymi praktykami i innowacyjnymi rozwiązaniami wykorzystywanymi na rzecz zwiększania zatrudnienia i poprawy warunków życia osób z grup szczególnego ryzyka tj. długotrwale bezrobotnych, osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Do współpracy zaproszono brytyjską firmę A4e, która jest uważana za światowego lidera w dostarczaniu nowatorskich usług publicznych w Wielkiej Brytanii. Powstanie firmy wiązało się z zamysłem przekwalifikowania i zapewnienia zatrudnienia pracownikom przemysłu hutniczego na obszarze wysokiego bezrobocia i ubóstwa, zwolnień strukturalnych oraz zanikających tradycyjnych form zatrudnienia obserwowanych w mieście Sheffield. Obecnie A4e dostarcza szeroki wachlarz usług klientom indywidualnym, organizacjom oraz społecznościom pracującym z sektorem publicznym, prywatnym oraz z sektorem trzecim. Zakres świadczonych usług obejmuje programy od opieki społecznej do zatrudnienia, usługi rozwijające kadry i umiejętności, wsparcie dla przedsiębiorstw, szeroką gamę programów dla grup wyłączonej finansowo, usługi w zakresie zdrowia publicznego i opieki społecznej, programy edukacyjne oraz rosnące dotacje finansowe i rozwijanie łańcucha dostarczanych usług dla ministerstw i agencji rządowych. Przy współpracy z brytyjskim rządem firma realizuje działania publicznych instytucji rynku pracy. Roczne obroty A4e Ltd. wynoszą około 120 mln GBP i pochodzą wyłącznie z subwencji rządowych.

Projekt adresowany został do 15 osób, którzy w swojej codziennej pracy zawodowej mają kontakt z osobami wykluczonymi z rynku pracy czy społecznie, tj. pośrednicy pracy z powiatowych urzędów pracy, pracownicy miejskich ośrodków pomocy społecznej, doradcy zawodowi, doradcy ds. przedsiębiorczości bezpośrednio współpracujący z klientem w procesie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz doradztwa ds. przedsiębiorczości, a także specjaliści ds. programów odpowiedzialni za tworzenie projektów dla osób bezrobotnych i powracających na rynek pracy, a także przedstawiciele kadry zarządzającej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

Program wizyty zakładał cykl wizyt w brytyjskich instytucjach rynku pracy, instytucjach zajmujących się wspieraniem przedsiębiorczości, lokalnych biurach firmy A4e oraz wybranych instytucjach szkoleniowych.

Uczestnicy wymiany doświadczeń odbyli szereg wizyt w lokalnych biurach A4e (Londyn, Sheffield, Rotherham, Grimsby, Leeds), gdzie poznali metody i narzędzia aktywizacyjne oraz stosowane modele wsparcia dedykowane osobom wykluczonym społecznie z zakresu pomocy społecznej oraz zatrudnienia. Dzięki wizytom beneficjenci zapoznali się ze sposobem organizacji i zasadami funkcjonowania A4e. Firma realizuje szereg projektów mających na celu powrót na rynek pracy osób pozostających bez zatrudnienia, ze szczególnym

uwzględnieniem długotrwale bezrobotnych oraz osób bez kwalifikacji zawodowych. Projekty w zależności od długości pozostawania na bezrobociu trwają 2, 13 lub 26 tygodni (krótkie projekty aktywizacyjne adresowane są do osób, które dopiero co utraciły pracę; najdłuższe – do osób długotrwale bezrobotnych, które dodatkowo nie posiadają podstawowych umiejętności, np. czytania i pisania). Na szczególną uwagę zasługuje program Pathways to Work realizowany w Devonie, Kornwalii, północnej i środkowej Walii, południowo-wschodniej Walii oraz zachodnim Yorkshire, którego realizacja rozpoczęła się w grudniu 2007 roku (całkowity koszt tego 3-letniego programu wynosi 78 mln GBP). W ramach programu wsparciem zostały objęte osoby niepełnosprawne, które nie posiadają pracy i pobierają zasiłki lub renty. Specyfika programu polega na indywidualnym podejściu do klienta (praca z indywidualnym doradcą, w grupach fokusowych) i wieloaspektowości udzielanego wsparcia (identyfikowanie i przewycięzanie barier stojących na drodze do zatrudnienia, wsparcie po podjęciu zatrudnienia, pomoc udzielana rodzinie osoby objętej wsparciem). Firma A4e podejmuje szereg działań skierowanych na pomoc w znalezieniu pracy przez osoby młode, nie posiadające wystarczających kwalifikacji i umiejętności oraz przez osoby młode zagrożone zjawiskiem wykluczenia społecznego. Warto zwrócić uwagę, że większość działań nakierowanych jest na praktyczne nabywanie kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w warsztatach szkoleniowych i odbywanie praktyk przygotowujących do wykonywania zawodu. Wszystko to dzieje się każdorazowo pod czujnym okiem indywidualnego doradcy zawodowego. Generalnie, rola indywidualnego doradcy zawodowego w programach realizowanych przez A4e jest kluczowa. Na niej opierają się wszystkie działania wspomagające osoby wykluczone społecznie. Indywidualny doradca zawodowy koncentruje się tylko i wyłącznie na bezpośrednim wsparciu adresowanym do swojego podopiecznego. Nie zajmuje się szukaniem dla niego pracy, a jedynie stara się mu dobrać właściwy zawód, w którym czuł by się spełniony. Poszukiwaniem pracy zajmują się tzw. rekruterzy, na których spoczywa obowiązek znaleźć w przeciągu miesiąca 15 miejsc pracy.

Wizyta w Centrum Autism Plus, działającego od 1980 roku, umożliwiła uczestnikom wymiany doświadczeń zapoznanie z formami i typami pracy na rzecz osób dotkniętych autyzmem. Autism Plus rozpoczęło swoją działalność od realizowania zadań w partnerstwie z A4e na obszarze West Yorkshire. Działania podejmowane przez centrum umożliwiają znalezienie pracy osobom chorującym poprzez organizowanie prac przygotowujących do uczestnictwa w życiu społecznym (prawidłowa komunikacja, zarządzanie emocjami) oraz uświadamiają przyszłych pracodawców na temat korzyści płynących z zatrudniania takich osób. Od 2008 roku Centrum rozszerzyło zakres swojej działalności o element „zatrudnienie”, który realizuje w formie programu pn. JobSteps. Program ten realizowany jest dwutorowo: jako działania skierowane na indywidualne doradztwo, dla poszukujących pracy (obejmuje zajęcia z komunikacji, zarządzania emocjami, odgrywanie ról pomagających nabycie umiejętności społecznych) oraz poprzez pracę z pracodawcami, którym pomaga się m.in. poprawnie identyfikować problemy osób niepełnosprawnych.

Interesującym spotkaniem była wizyta w Job Center Plus, będącym odpowiednikiem powiatowego urzędu pracy. Jobcentre Plus jest agencją rządową wspierającą ludzi w znalezieniu pracy i udzielającą pomocy pracodawcom w celu obsadzenia wolnych miejsc pracy. Jobcentre Plus stanowi część Wydziału Pracy i Świadczeń Emerytalnych i odgrywa znaczącą rolę we wspieraniu prac Wydziału związanych z promocją możliwości i niezależności dla wszystkich osób poprzez nowoczesne usługi skupione na kliencie. Ich działania koncentrują się m.in. na:

- zwiększeniu efektywności rynku pracy poprzez promocję pracy, jako najlepszej formy aktywności prowadzącej do dobrobytu oraz pomoc osobom bezrobotnym i ludności nieaktywnej zawodowo w znalezieniu zatrudnienia;
- dostarczaniu pracodawcom usług o wysokiej jakości, dzięki którym szybko i efektywnie mogą wypełnić wakaty poprzez zatrudnienie dobrze przygotowanych i zmotywowanych pracowników;
- pomocy w przewycięzaniu największych barier uniemożliwiających ludziom znalezienie zatrudnienia, aby stali się konkurencyjni na rynku pracy i pozostali w zatrudnieniu.

Dzięki spotkaniu w agencji rozwoju regionalnego Yorkshire Forward uczestnicy wymiany doświadczeń zapoznali się ze specyfiką regionu w kontekście rozwoju przedsiębiorczości oraz udzielanego wsparcia finansowego i doradczego udzielanego biznesowi. Przedstawiciele Yorkshire Forward zachęcali uczestników wymiany do podjęcia działań, skutkujących większym zainteresowaniem polskich przedsiębiorstw do otwierania swoich oddziałów w regionie Yorkshire (do tej pory tylko jedna polska firma otworzyła swoje podwoje w tym regionie). W centrum biznesowym RiDO mieszczącym się w mieście Rotherham beneficjenci poznali sposób funkcjonowania centrum wspierania przedsiębiorczości, które powstało na zrewitalizowanych obszarach hutniczych. Oferta centrum to przede wszystkim możliwość wynajmu powierzchni biurowych wraz z pełnym wsparciem infrastrukturalnym.

Dzięki pobytowi w Wielkiej Brytanii uczestnicy projektu wymiany doświadczeń poznali stosowane formy wsparcia oraz narzędzia aktywizacji osób z tzw. grup ryzyka. Uczestnicy mieli okazję poznać nowatorskie rozwiązania z powodzeniem stosowane w Wielkiej Brytanii. oraz nawiązali szereg kontaktów partnerskich z przedstawicielami wizytowanych instytucji.